

Overweging zondag 3 september 2006. Bij het afscheid van Ingo Molenaar.

- * In het jaar 590 werd de ex-burgemeester van de stad Rome tot paus gekozen.
- * De antieke beschaving liep op haar eind.
- * Vreemde volken stonden voor de poorten van de stad.
- * De keizer zelf zetelde in het Oosten, en liet in de westelijke helft van het rijk een enorm bestuursvacuüm ontstaan.
- * Ondanks al die problemen nam Gregorius (want om hem gaat het) de keuze aan, maar een paar maanden later schreef hij aan zijn beste vriend Leander: 'Het verborgen raadsbesluit van God heeft mij een oud schip te besturen gegeven.
- * Van alle kanten dringen de golven erin binnen, en de vermolmde planken, die onophoudelijk door de stormen gebeukt worden, kondigen krakend de schipbreuk aan'.
- * Een oud en aftands schip, blootgesteld aan de golven...**
- * Eeuwenlang hadden schrijvers het menselijk leven al vergeleken met een gevaarlijke reis, en christenen hebben dit motief overgenomen.
- * De zee was de gevaarlijke plek bij uitstek.
- * Daar huisden de monsters die de mens naar het leven stonden.
- * Op een schip kon de mens het vege lijf nog redden.
- * Voor een christen moest dat wel de kerk zijn: een wijkplaats voor bedreigde wezens, een ark als die van Noach, die leven redde temidden van de wateren van de zondvloed.
- * Maar ook die kerk bleek niet altijd even solide, en zelfs een paus kon blijkbaar echt bang zijn dat zijn kerk ten onder zou gaan.
- * Ik denk overigens dat de andere gelovigen in die tijd ook niet al te optimistisch waren. **
- * En onvermijdelijk dringt zich dan de vraag op: Hoe is het eigenlijk met ons gesteld?
- * De kerkelijke gebondenheid neemt in Nederland nog steeds af. Het kerkbezoek loopt terug. Het aantal kinderen dat gedoopt wordt, neemt af.
- * De kerkelijke inzegening van een huwelijk wordt minder vanzelfsprekend. **
- * Nu zijn we hier niet bijeen om elkaar met dit soort verhalen te ontmoedigen.
- * Maar we moeten de werkelijkheid wel onder ogen durven zien.
- * Het gesprek dat ik, inmiddels enige tijd geleden, (nou, gesprek!?) met de bisschop heb gehad, maakte duidelijk dat er rekening wordt gehouden met nog veel meer geloofsafval.
- * Soms heb je de indruk dat van het schip van de kerk nog maar een armzalig vlot is overgebleven; bijna alles is overboord geslagen, ... en Jezus slaapt. **
- * Wat is het toch, dat mensen ondanks alles in zo'n kerk op de been houdt?
- * Er zullen wel meer redenen voor aan te wijzen zijn, maar een factor van onschatbare waarde is volgens mij de hoop, die verankerd is in een droom.
- * Dat is een heel gevaarlijke uitdrukking - ik weet het -, want dromen zijn bedrog.
- * Maar sommige dromen houden mensen overeind.
- * Sommige dromen zijn zelfs zo sterk, dat ze groepen mensen op de been houden en zo heeft de kerk al heel wat stormen overleefd.
- * Het is een droom die gewekt werd door een oud verhaal.
- * In dat verhaal gaat het om een mens zoals u en ik.
- * Maar die mens, Jezus van Nazaret, was zo verbonden met de Bron van alle bestaan zelf, dat Hij die Bron 'Vader' durfde noemen.
- * Die Bron dreef Hem voort naar alle plekken waar mensen in de knel kwamen.

- * Het verhaal van zijn leven werd de droom van velen die elkaar vasthielden.
- * Die mensen voegden hun eigen levensverhaal in het verhaal van Jezus.
- * De grote woorden van toen (we gebruiken ze niet zoveel meer) - genade, bevrijding, vergeving, verbond - hadden voor hen een levensnabije en direct ervaarbare inhoud.
- * Hun eigen levensgeschiedenis werd geschraagd door het besef dat God zelf, die Vader van Jezus, ook met hen, met hun kinderen, hun samenleving begaan was, niet omdat ze het door werken of prestaties verdiend hadden, maar zomaar, voor niets, gratis, uit genade (zeggen we dan).
- * Welnu, die grondovertuiging, dat geloof, dat jouw leven en samenleven, het wel en wee van jou en je kinderen, door God zelf aanvaard en dus bemind wordt, heeft mensen de eeuwen door op de been gehouden.
- * En ik denk dat dit besef van genade ook ons nog op de been kan houden.
- * Sterker nog: ik denk dat het oude verhaal waarin dit geloof ons bereikte, ook voor een volgende generatie nog altijd de moeite waard is.
- * Daarom gaat het me zo aan het hart, wanneer jongeren afhaken.
- * Ik begrijp het volledig, maar het gaat me aan het hart **
- * In de loop van de tijden hebben we het verhaal ingelijst.
- * We hebben er garanties voor geschapen, dat het goed zou worden doorverteld.
- * Daarom organiseerden we een kerk.
- * Maar nu hebben die garanties het verhaal waar het eigenlijk om gaat, platgedrukt.
- * Een ingewikkeld instituut met hoog en laag, met rechten en plichten, met een strakke hiërarchie heeft de aandacht voor zichzelf opgeëist.
- * Dat is absoluut niet de bedoeling,... zeer onbijbels, maar toch is het gebeurd; het gebeurt en het gebeurt weer!
- * Natuurlijk, een zekere organisatie is onvermijdelijk, want we kunnen er niet naïef op vertrouwen dat het verhaal vanzelf wel verder gaat.
- * De spontaniteit en creativiteit van mensen, ook van gelovige mensen, is beperkt, en vraagt wel eens om een steuntje in de rug.
- * Maar wanneer dat steuntje in de rug zelf alle aandacht gaat opeisen, en het verhaal overwoekert, dan is er iets grondig mis.
- * Dan verlaten mensen die kerk, soms op zoek naar het verloren gegane verhaal, op zoek naar leven gevende ervaringen. **
- * Het evangelieverhaal van vandaag heeft iets bijzonders.
- * In het verhaal van vandaag gaat het om mensen, de leerlingen, die al in Jezus geloven, maar dat geloof is in de loop van de tijd op de een of ander manier vervlakt.
- * En wanneer dan de storm komt, worden ze toch bang.
- * Zal de boot het wel houden? Is de reddende kracht van God hun nog steeds nabij?Jezus slaapt.
- * Wanneer ze Hem wakker maken, blijkt Gods kracht toch nog vlakbij.
- * Want Hij gebiedt de wind en het water, en het wordt stil.
- * Maar tot zijn leerlingen zegt Hij met een vleugje verwondering: 'Waarom waren jullie toch zo bang? Hoe kwam het, dat je geloof en je vertrouwen weg waren?' **
- * Eigenlijk was het allemaal niet nodig geweest.
- * In Jezus hadden ze Gods reddende kracht heel dichtbij geweten.
- * In Hem hadden ze ooit die bron van alle leven zelf ervaren.
- * Maar gebeurtenissen in het leven kunnen een mens overspoelen.
- * Ervaringen waarvan je zweert dat ze je altijd zullen bijblijven, kunnen verbleken.

- * Soms schijnen alle elementen samen te spannen om je je geloof te ontnemen.
- * Dan voel je je als de leerlingen in een zinkende boot of als Job op de mestvaalt.
- * Ethische aansporingen tot toch geloven in het instituut dat het allemaal zo voortreffelijk bedoelt, helpen dan niet. Ze werken eerder averechts.
- * Wat dan nodig is, de genade waarop je dan bent aangewezen, is de ontmoeting met mensen die hun geloof niet verloren, en het simpelweg in praktijk brengen. **
- * Grote woorden hebben geen enkel nut.
- * Wel mensen die hun leven in de waagschaal stellen omdat ze, geïnspireerd door het levensverhaal van Jezus, juist die plekken opzoeken, waar het leven geweld wordt aangedaan.
- * In zulke crisis-perioden wordt het geloof beproefd.
- * Het wordt verwezen naar waar het eigenlijk om gaat: geloof in Gods reddende en bevrijdende kracht midden in onze wereld.
- * Het gaat niet om de macht, de invloed of het aanzien van een instituut, niet om de redding van het schip, maar om het geloof in Gods nabijheid, zelfs in een vliegende storm.
- * Juist wanneer alle vertrouwde zekerheden je ontvallen, en een nieuwe oriëntatie noodzakelijk wordt, juist dan is God ter plekke, heel onverwacht.

AMEN